

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 318/07-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. V. Č., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 245/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 16 C 76/2003) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2006 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy

zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 245/2005 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 16 C 76/2003).

Z predloženej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ okresnému súdu podal 5. mája 2003 žalobu proti Slovenskej republike, ktorou si uplatňoval nárok na „*poskytnutie primeraného zadostučinenia – satisfakcie a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za diskriminačné správanie sa štátu Slovenskej republiky voči žalobcovi*“. V ústavnej sťažnosti v tejto súvislosti sťažovateľ predovšetkým poukázal na nečinnosť štátnych orgánov (Okresného súdu Bratislava III a súdneho exekútora) v exekučnom konaní, ktorého predmetom bol nútený výkon právoplatného rozhodnutia vydaného Okresným súdom Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 320/96. Sťažovateľ predovšetkým namieta skutočnosť, že „*žalobný spis bol v rozpore so zákonom /čo je už pravidlom na súdoch, keď sa rozhodnú začať s prietahmi/ blúdil, aby sa po zbytočných prietahoch opäť objavil na pôvodnom súde OS BA I*“, kde mu bola pridelená nová sp. zn. 16 C 245/2005. Namieta tiež rozhodnutie okresného súdu, ktorým sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, a nakoniec namieta aj nerešpektovanie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vydaného v konaní č. 46844/99 z 8. novembra 2005.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„II.A. Okresný súd Bratislava I porušuje základné práva sťažovateľa tak ako sú vymenované na strane č. 1.

II.B. Okresný súd Bratislava I je povinný odstrániť prietahy v konaní 16 C 245/05 a vo veci konať bezodkladne.

II.C. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť satisfakciu MUDr. D. B. vo výške 200.000,- Sk plus satisfakciu za ignorovanie Európskeho rozsudku č. 46844/99 vo výške 500.000.- Sk.

II.D. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť trovy konania advokátovi aj sťažovateľovi.

II.E. Okresný súd je povinný zaplatiť všetky platby do 15 dní doručenia Nálezu Ústavného súdu.

V prípade nezaplatenia povinných platieb včas, má sťažovateľ MUDr. D. B. požadovať úroky z omeškania vo výške 17.6% z nezaplatenej sumy.“

Ústavný súd listom zo 17. októbra 2006 vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na doplnenie podanej sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 14. novembra 2006, ku ktorému pripojil aj splnomocnenie na konanie v predmetnej veci, zmenil sťažnostný petit takto:

„Ústavný súd uznáva sťažnosť sťažovateľa vo veci porušenia jeho práv podľa čl. 127 Ústavy SR, nakoľko Okresný súd v Bratislave I. v konaní 16 C 245/05 porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 48 Ústavy SR ods. 2.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi 200 000,- Sk + satisfakciu za ignorovanie rozsudku Európskeho súdu č. 46844/99 vo výške 500 000,- SK.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Bratislave I. bezodkladne konať vo veci 16 C 245/05.“

Sťažovateľ 3. januára 2007 doručil ústavnému súdu podanie označené ako „*Opakovaná sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky*“, v ktorom opäť nanovo formuloval návrh na rozhodnutie vo veci samej. Preto ústavný súd vyzval listom z 10. januára 2007 právneho zástupcu sťažovateľa, aby upresnil, akého rozhodnutia sa na ústavnom súde sťažovateľ domáha. Dňa 2. februára 2007 sťažovateľ doručil ústavnému súdu späťvzatie svojho podania z 3. januára 2007, v ktorom tiež požiadal o rozšírenie petitu svojej sťažnosti o povinnosť okresného súdu zaplatiť trovy konania jeho právnenému zástupcovi.

Medzitým si ústavný súd vyžiadal od okresného súdu k nahliadnutiu spisový materiál v predmetnej veci, ktorý bol doručený 26. januára 2007.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 331/04).

Ústavný súd z predloženej sťažnosti, z jej príloh i z vyžiadaného súdneho spisu zistil, že okresný súd postúpil približne 4 mesiace po začatí konania predmetnú vec z dôvodov miestnej príslušnosti Okresnému súdu Bratislava II.

Podľa § 85 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je všeobecným súdom štátu súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že k postúpeniu veci Okresnému súdu Bratislava II došlo po tom, čo na základe výzvy okresného súdu mu sťažovateľ 9. júna 2003 doručil konkretizáciu rozhodnutí, v dôsledku vydania ktorých uplatnil nárok na náhradu ujmy. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd pred postúpením veci zisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie otázky miestnej príslušnosti na konanie.

Z predloženého súdneho spisu ústavný súd ďalej zistil, že najvýznamnejšou mierou sa na celkovej dĺžke trvania predmetného konania podieľala nečinnosť Okresného súdu Bratislava II, ktorému okresný súd vec postúpil a doručil 18. septembra 2003. Okresný súd Bratislava II po doručení spisu v predmetnej veci vykonal prvý procesný úkon až 13. apríla 2005, keď účastníkom konania oznámil predpokladaný termín nariadenia pojednávania vo veci. Podľa názoru ústavného súdu však Okresnému súdu Bratislava II nič nebránilo v tom, aby využíjúc ustanovenie § 105 ods. 3 OSP nesúhlasil s postúpením veci podstatne skôr ako 5. októbra 2005. Procesný úkon okresného súdu, ktorým postúpil v septembri 2003 vec Okresnému súdu Bratislava II zhodnotil podpredseda Krajského súdu v Bratislave 16. novembra 2006 v odpovedi na sťažovateľovu žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti

ako nesprávny postup, napriek tomu však podľa názoru ústavného súdu okresnému súdu nemožno pričítať zodpovednosť za bezdôvodnú nečinnosť, ktorá nastala po postúpení veci v konaní Okresného súdu Bratislava II. Ústavný súd tu zdôrazňuje, že vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nie je v konaní o predmetnej ústavnej sťažnosti oprávnený rozhodovať o prípadných priet'ahoch v konaní Okresného súdu Bratislava II, pretože sťažovateľ v petite sťažnosti namieta priet'ahy v konaní okresného súdu. Okresný súd môže teda byť zodpovedný za nesprávny postup spočívajúci v postúpení veci, nie však za priet'ahy, ktoré po nesprávnom postúpení spôsobil zo subjektívnych dôvodov iný súd, ktorému bola vec postúpená.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podanej sťažnosti tak zameral svoju pozornosť na postup okresného súdu odhliadnuc od obdobia, keď o predmetnej veci konanie viedol Okresný súd Bratislava II. Z pohľadu celkovej dĺžky konania (ku dňu podania ústavnej sťažnosti 3 roky a 4 mesiace) ústavný súd konštatuje, že časový úsek, v rámci ktorého okresný súd svojím procesným postupom mohol ovplyvňovať priebeh predmetného konania, trval od doručenia žaloby okresnému súdu v máji 2003 do podania sťažnosti ústavnému súdu v septembri 2006 približne 13 mesiacov (obdobie od 5. mája 2003 do 18. septembra 2003 a obdobie od 1. decembra 2005 do 6. septembra 2006).

V prvom z uvedených období bolo nevyhnutné konkretizovať žalobný návrh sťažovateľa (presné určenie rozhodnutí a postupov, v dôsledku ktorých sa domáhal náhrady ujmy), v druhom období procesné úkony okresného súdu smerovali k zabezpečeniu vyjadrení odporcov k žalobnému návrhu (časový úsek od 21. decembra 2005 do 2. februára 2006), k pripusteniu zmeny petitu žaloby v dôsledku podania sťažovateľa (od 9. februára 2006 do 3. apríla 2006) a k zisteniu majetkových pomerov sťažovateľa na účely rozhodnutia o prípadnom oslobodení od súdnych poplatkov (od 31. mája 2006 do 17. júla 2006). Po vydaní rozhodnutia, ktorým sa sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznalo, 29. septembra 2006 vyzval okresný súd sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Ústavný súd tak konštatuje, že postup okresného súdu v predmetnom konaní možno zásadne hodnotiť ako plynulý, aj keď v už uvedených obdobiach mali procesné úkony žalovaného súdu prípravný charakter. Nevyhnutnosť ich vykonania však vyplývala aj z nedostatkov žalobného návrhu sťažovateľa a z uplatňovania jeho procesných práv (zmena petitu).

V postupe okresného súdu ústavný súd nezistil žiadne dlhšie trvajúce obdobia nečinnosti. Ako nesprávny alebo neefektívny možno kvalifikovať iba procesný postup žalovaného súdu spočívajúci v postúpení veci Okresnému súdu Bratislava II. Ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že z jeho stabilizovanej judikatúry vyplýva, že ak sa aj isté priesťahy v konaní všeobecného súdu vyskytnú, nie každý zistený priesťah má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 48/03, I. ÚS 154/03).

Postup okresného súdu sa zjavne nevyznačuje takými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priesťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na tieto skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priesťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto jeho návrh hodnotil ako zjavne neopodstatnený.

V súvislosti s podanou ústavnou sťažnosťou poukazuje ústavný súd aj na skutočnosť, že sťažovateľ využil právny prostriedok nápravy, ktorý mu poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), tak, že sťažnosť na postup okresného súdu doručil tomuto súdu 31. júla 2006 a 2. augusta 2006 sťažnosť doručil aj Krajskému súdu v Bratislave.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že formálne uplatnenie sťažnosti na priet'ahy v konaní orgánu štátnej správy súdov ústavný súd viackrát považoval za dôvod na odmietnutie sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04, IV. ÚS 74/05). Formálnym uplatnením sťažnosti na priet'ahy v súdnom konaní je jej podanie v takom čase pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý nezabezpečuje napadnutému všeobecnému súdu dostatočný časový priestor na to, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou.

V sťažovateľovom prípade došlo k podaniu sťažnosti na postup okresného súdu viac ako mesiac pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Predseda okresného súdu v odpovedi na podanie sťažovateľa využil možnosť danú § 65 ods. 2 zákona o súdoch a predĺžil lehotu na vybavenie sťažovateľovej sťažnosti do 2. októbra 2006 z dôvodu zabezpečenia a naštudovania spisového materiálu. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť bola podaná 6. septembra 2006, ústavný súd konštatuje, že okresnému súdu nebol poskytnutý dostatočný čas na prípadné odstránenie nedostatkov v predmetnom konaní. Preto sťažovateľom využitý prostriedok nápravy ústavný súd považuje za formálne uplatnený.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku uznesenia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007